

Bydgoszcz [19 września 1431]¹

Jan z Gądcza informuje komtura świeckiego, w odpowiedzi na jego pismo, że podobnie jak on zamierza przestrzegać rozejmu pomiędzy Królestwem [Polskim] i zakonem [krzyżackim]. Proponuje, aby jutro w południe stawili się przy granicy w pobliżu Suponina czterej przedstawiciele ze strony komtura, którym gwarantuje bezpieczeństwo, a sam wysła wówczas swoich własnych czterech przedstawicieli.

Oryg.: GSPK, XX. HA, nr 1338, pap., łac., załącznik do listu komtura świeckiego, in dorso nieczytelne resztki zamykającej list pieczęci w ciemnym wosku (wosk przez papier) o śr. ok. 21 mm, kustodii i paska papierowego zabezpieczającego pieczęć brak.

Reg.: RHD 1/1, nr 1338.

Adres [in dorso]: ^aVenerabili ac religioso viro, domino | commendatori in Swecz², | amico et vicino dilecto.

^bVenerabilis et religiose domine, amice vicineque noster sincere! Litteram vestram nobis transmissam sano percipimus | intellectu, in qua nobis scripsistis, quod treugas pacis inter Regnum et vestrum Ordinem firmiter velletis observare, | quod et nos inviolabiliter proponimus Christo duce. Quatenus, amice dilecte, die crastina vestros quatuor super | granicies prope Sopanino³ tempore meridiei velitis destinare, super pure fidei de salvo conductu Christianico, et nostrum similiter quatuor ibidem descendemus, causa melioris securitatis colloquendum. Datum Bidgostie feria quarta ante Mathei ewangeliste Domini.

Johannes heres | de Gandecz⁴.

^a Inicjał wysokości ok. 2 wersów adresu.

^b Inicjał wysokości ok. 5 wersów.

¹ List datujemy na 19 września 1431 r. z następujących powodów: 1. pismo Jana z Gądcza wystawione w Bydgoszczy w środę przez dzień św. Mateusza Ewangelisty, zostało przesłane jako załącznik listu komtura świeckiego do wielkiego mistrza z daty „am obende Mathei”, zakładamy przy tym, że list do zwierzchnika Zakonu, został wysłany dnia następnego, po wysłaniu listu Jana z Gądcza, czyli w czwartek, wigilia św. Mateusza Ewangelisty przypadła w czwartek w 1431 r. (tj. 20 września), list z Bydgoszczy wystawiono zatem zapewne właśnie 19 września tego roku, co bardzo dobrze komponuje się z: 2. faktem, że Jan z Gądcza pełnił bliżej nieznane funkcje w zarządzie starostwa bydgoskiego w pierwszej połowie lat trzydziestych XV w. (dowodnie w 1434, zob. przyp. 4) oraz: 3. wzajemnym zapewnieniem komtura i Jana z Gądcza o tym, że będą przestrzegać zawartego najpewniej niedawno „treugas pacis”, co pasuje do rozejmu czartoryskiego, którego dokument strona polska sigillowała 2 września 1431, a miał on trwać do 24 czerwca 1433 (C.B. Полехов, Наследники Витовта. Династическая война в Великом княжестве Литовском в 30-е годы XV века, Москва 2015, s. 207).

² Jeśli datacja listu jest słuszna chodzi tu Henryka Marschalka, który komturem świeckim był w latach 1430-1434, nadto sprawował następujące urzędy zakonne: marszałka końskiego w Brandeburgu 1386, pełniącego obowiązki wójta bratiańskiego 1410-1411, podkompana 1411, nadkompana 1413, komtura kowalewskiego 1413-1415, komtura domowego w Królewcu 1418-1421, wójta biskupa sambijskiego 1421-1423, wójta tczewskiego 1424, komtura toruńskiego 1424-1428, prokuratora papowskiego 1435 i komtura radzyńskiego

1436-1438 (*Jähnig*, s. 309, 310, 313, 315, 316; *Heckmann*, s. 157, 263, 332, 376, 416, 427, 441, 462, 472, 481, 499).

³ *Suponin*, wieś, gmina Dobrcz, powiat bydgoski, woj. kujawsko-pomorskie, w średniowieczu położona już na krzyżackim Pomorzu, w komturstwie świeckim, tuż przy granicy z Kujawami Inowrocławskimi (*M. Grzegorz*, *Osady Pomorza Gdańskiego w latach 1309-1454*, s. 104, 224).

⁴ *Jan z Gądcza*, w zarządzie starostwa bydgoskiego występuje jeszcze 10 I 1434 (*GSPK*, XX. HA, nr 6765b, tu nr?), *Jasiek z Gącza* znany w 1409 r. (*KDW*, t. 5, nr 149), należał zapewne do wcześniejszego pokolenia.